

21.05.2019

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 21.05.2019 tiistai klo 15:00 – 16:28

Paikka Sosiaali- ja terveyskeskus, Tulliportinkatu 17 B 3. krs.,
lautakunnan kokoushuone

Lisätietoja

Saapuvilla olleet jäsenet

Neeta Röppänen, puheenjohtaja
Vesa Linnanmäki, varapuheenjohtaja
Tanja Airaksinen
Tanja Kaipainen
Laura Meriluoto
Hanna Nevala
Marjatta Parviainen
Esa Pitkänen
Olli-Pekka Ryytänen
Ate Savolainen
Simo Suksi

Muut saapuvilla olleet

Terttu Kolari
Tapio Tolppanen
Jari Saarinen, vs. apulaiskaupunginjohtaja
Mari Annika Antikainen, perusturvajohtaja
Mikko Tapio Korhonen, kuntoutusjohtaja
Pertti Lipponen, vs. terveysjohtaja
Arja Matsi, talouspäällikkö
Tarja Hyvärinen, hallintosihteeri
Kaija Kähkönen, talouspäällikkö
Antero Nissinen, sosiaali- ja potilasasiamies

Tuusniemen edustaja
kaupunginhallituksen edustaja
esittelijä

Arja Kivari, sosiaali- ja potilasasiamies
Tiina Haataja, vastaava hammaslääkäri

pöytäkirjanpitäjä
paikalla §:n 30 käsittelyn ajan
klo 15.00 – 15.16
paikalla §:n 30 käsittelyn ajan
klo 15.00 – 15.16
paikalla §:n 31 käsittelyn ajan
klo 15.17 – 15.30

Asiat 28 - 36 §

Allekirjoitukset

Neeta Röppänen
puheenjohtaja

Kaija Kähkönen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Kuopiossa, sosiaali- ja terveyskeskuksessa 21.5.2019

Tanja Kaipainen

Laura Meriluoto

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 21.5.2019.

Kaija Kähkönen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukiellot Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 28 – 30 , 32 ja 34 - 36 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutosta ei voi hakea valittamalla §:iin 31 ja 33, koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset

Pöytäkirjaan liitetään oikaisuvaatimusohjeet §:ien 31 ja 33 osalta

liite A

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	28 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	29 §		Pöytäkirjantarkastajat	5
3	30 §	1	Sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2018	6
4	31 §		Uniapneakiskopotilaiden asiakasmaksujen vahvistaminen	7
5	32 §	2	Valtuustoaloite / vanhusten palveluasumisen ym. hoivakiinteistöjen omistaminen ja vanhuspalveluiden hoivapalvelun sekä oheispalve-	9

			luiden tuotanto palveluasumisessa ja tehostetussa palveluasumisessa	
6	33 §		Palvelumuodon muutos Tervaniityn, Iltatuuli 2:n ja Leväsen asumis-yksiköissä	15
7	34 §	3-5	Talouden ja toiminnan raportointi perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueilla	17
8	35 §		Perusturva- ja terveyslautakunnan kokousajat loppuvuodeksi 2019	18
9	36 §	6	Tiedonantoja	19
 Muutoksenhaku				
	§: t 31 ja 33 §		Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Perusturva- ja terveyslautakunta	22

28 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

29 §

Pöytäkirjantarkastajat

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa jäsenet Tanja Kaipainen ja Laura Meriluoto.

Päätös

Valittiin Tanja Kaipainen ja Laura Meriluoto.

§ 30

Asianro 4390/05.16.00/2019

Sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2018

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (2000/812) 24 §:n mukaan sosiaaliasiamiehen tehtävänä on seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kaupunginhallitukselle.

Sosiaali- ja potilasasiamiehet Antero Nissinen ja Arja Kivari ovat laatineet sosiaali- ja potilasasiamiehen selvityksen vuodelta 2018. Selvitys on esityslistan liitteenä.

Sosiaali- ja potilasasiamiehet Antero Nissinen ja Arja Kivari esittelevät asiaa kokouksessa.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

1 4390/2019 Sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2018

Valmistelija

Antero Nissinen

Arja Kivari

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 3308

puh. +358 44 718 3304

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta merkitsee selvityksen tiedoksi ja antaa liitteenä olevan selvityksen edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi. Kaupunginhallitus saattaa selvityksen edelleen aluehallintovirastolle tiedoksi.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Sosiaali- ja potilasasiamiehet Antero Nissinen ja Arja Kivari poistuivat kokouksesta klo 15.16 tämän asian päätöksenteon jälkeen.

§ 31

Asianro 10179/02.05.00.00/2018

Uniapneakiskopotilaiden asiakasmaksujen vahvistaminen

Uniapneapotilaiden määrä erikoissairaanhoidossa on voimakkaasti kasvanut viime vuosina, eikä erikoissairaanhoidon resurssit riitä kaikkein uniapnea kiskohoitojen toteuttamiseen ja seurantaan. Työnjako perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kesken on järkevää ja käypä hoito suosituksen mukaista.

Hoitokelpoisuuden arviointi ja hoidon suunnittelu tehdään erikoissairaanhoidossa. Kun kyseessä on sosiaalisesti erittäin häiritsevä kuorsaus tai lievä uniapnea, voidaan hoito toteuttaa perusterveydenhuollossa. Erikoissairaanhoito hoitaa lievistä uniapneapotilaista ainoastaan lentäjät, ammattiautoilijat ja veturinkuljettajat.

Erikoissairaanhoidossa tehtyjen keskivaikeiden uniapnea kiskohoitojen seuranta ja korjaukset voidaan suorittaa perusterveydenhuollossa vuoden välein hammaslääkärin tekemän tarkastuksen yhteydessä sen jälkeen, kun hoitotapaino erikoissairaanhoidossa on saavutettu.

Kiskohoidon kustannukset erikoissairaanhoidossa potilaalle ovat n. 164,80€, kun taas perusterveydenhuollossa n. 700-800€. Kustannusero johtuu siitä, että perusterveydenhuollossa potilas maksaa kiskon laboratoriokulut (380-580€) sekä asetuksen mukaiset perusturvan- ja terveydenhuollon lautakunnan vahvistamat toimenpidemaksut. Erikoissairaanhoidossa potilas maksaa poliklinikan käyntimaksun käyntikerroista. Erikoissairaanhoidon kustannukset muilta osin laskutetaan jäsenkunnilta.

Arviolta uusia uniapnean kiskohoitoa tarvitsevia potilaita on n.100-110 vuodessa. Perusterveydenhuollossa on tarvittava osaaminen uniapnea kiskohoidon toteutukselle, mutta resurssi on pois kasvavasta perushoidosta.

Vastaava hammaslääkäri Tiina Haataja esittelee asiaa kokouksessa.

Vaikutusten arviointi

Esitys

Vs. terveysjohtaja Pertti Lipponen

Perusturva- ja terveyslautakunta päättää, että potilaalta peritään uniapneakiskohoidon kustannukset, asiakasmaksuasetuksen mukaiset toimenpide- ja käyntimaksut sekä laboratoriomaksut.

21.05.2019

31 §

Valmistelija
Maija Rajamaa
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 044 718 6601

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy vs. terveysjohtajan esityksen.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Vastaava hammaslääkäri saapui kokoukseen klo 15.17 ja poistui kokouksesta klo 15.30 tämän asian päätöksenteon jälkeen.

Valtuustoaloite / vanhusten palveluasumisen ym. hoivakiinteistöjen omistaminen ja vanhushpalveluiden hoivapalvelun sekä oheispalveluiden tuotanto palveluasumisessa ja tehostetussa palveluasumisessa

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen
Vanhushpalvelujen tukipalvelut

Valtuustoaloite 18.3.2019:

Marja Berg ja Tanja Kaipainen ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa on 19 alikirjoittajaa, koskien vanhusten palveluasumisen hoivakiinteistöjen omistamista ja hoiva- ja oheispalvelujen tuotantoa. Aloitteessa on esille nostettu tarve määritellä prosentuaaliset osuudet sekä hoivakiinteistöjen omistamisesta, että palvelutuotannosta sekä esitetään linjattavaksi kiinteistön omistamisesta riippumattomia tapoja tuottaa oheispalveluja.

Asumisen järjestämistavat

Kaupunki voi järjestää palveluasumista tai tehostettua palveluasumista omalla toimintana, kilpailutuksen perusteella hankittuna tai palvelusetelin avulla. Tämän tarkastelun ulkopuolella olevat ikäihmisten palvelutalot ja senioriasunnot ovat pääsääntöisesti säätiöiden tai yhdistysten ylläpitämiä. Hoivatuotanto palvelutaloihin ja senioriasuntoihin toteutuu asiakkaan tarpeen mukaisesti kotihoidon toimesta.

Aiemmat linjaukset

Perusturvan ja terveydenhuollon palveluverkostojen kehittämiselvitys, asumispalvelut ja sairaalapalvelut loppuraportti julkaistiin 20.8.2013. Suunnitelma sisälsi linjauksen ikäihmisten asumisen palvelutuotantoon. Linjauksen mukaan oman tuotannon paikkamäärän osuus on 20%, yksityinen tuotanto konsernin järjestämissä tiloissa kattaa 40% ja yksityinen tuotanto muutoin kattaa loput eli 40% tarpeesta.

Asumispalvelujen hankinnan yhteydessä 15.12.2015 § 111 perusturva- ja terveyslautakunnassa palvelustrategiaa päivitettiin siten, että oman tuotannon osuus tehostetussa ja tavallisessa palveluasumisessa on 35-45 % ja yksityinen tuotanto (konsernin järjestämissä tai muissa tiloissa) on 55-65%. Kun tarkastelujaksona käytettiin v. 2030 tarpeita em. linjaus mahdollisti oman tuotannon volyymin säilymisen. Käytännössä ratkaisulla vältettiin oman tuotannon alasajo tilanteessa, jossa kokonaiskapasiteetti oli tarpeeseen nähden niukka.

Nykytilanne

12 /2018 tehdyssä tarkastelussa kaupungin oman tuotannon osuus ikäihmisten palveluasumisessa ja laitoshoidossa oli 54% ja yksityisen tuotannon osuus oli 46%.

Joulukuun 2018 jälkeen kaupunkiin on rakentunut tai rakentumassa yksityistä palvelutuotantoa 130 paikan verran ja Pyöröön on syntymässä kaupungin

21.05.2019

omaan palvelutuotantoon 56 asumispalvelupaikkaa. Jos nykyisten yksiköiden toiminta ja kapasiteetit jatkuvat entisellään em. kohteiden valmistuttua palvelutuotantovolyymi on jakautunut liki tasan.

Tilanne 12 / 2018 Ei sisällä lyhytaikaishoitoa				Huomioitu päätetyt ja rakenteilla olevat hankkeet			
TOIMIJA	Kaupunki	Yksityinen	Yhteensä		Kaupunki	Yksityinen Yhteensä	
Laitoshoido	155	6	161		115	6	121
Tehostettu palveluasuminen	244	401	645		300	507	807
Tavallinen palveluasuminen	129	34	163		129	64	193
Yhteensä	528	441	969		544	577	1121
	54 %	46 %			49%	51%	

Kiinteistöomistus

Vuoden 2018 lopun tilanteessa asumispalvelupaikkatuotannossa osuudet jakautuivat kiinteistön omistuksen suhteen siten, että hoivasta toteutui 36% kaupungin kiinteistöissä ja 64% yhdistysten ja yritysten kiinteistöissä. Kuopion kaupungin oma hoivatuotanto jakautuu osaltaan siten, että nyt palvelutuotannosta 33% on yritysten tai järjestöjen kiinteistöissä ja 66% kaupungin omistamissa kiinteistöissä.

Palvelutuotannon organisointia konsernin osoittamissa tiloissa on hankaloittanut rakennusinvestointien vaatima pitkä vuokrasopimus. Välivuokrausta toimintamallina on sovellettu lähinnä kohteissa, joissa kaupunki toimii hoivan tuottajana.

Ikäystävällinen Kuopio –linjaukset

Tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä suhteellisesti hieman lisätä tavallisen palveluasumisen peittävyttä (tavoite 2%) yli 75-vuotiaiden osalta samalla kun ympärivuorokautisen hoivan osalta tavoitteena on peittävyden edelleen pieneneminen tasolle 5%. Kansallisten linjausten mukaisesti laitoshoidon korvataan tehostetun asumisen yksiköillä. Ikääntymiskehitys ja välttämätön rakenteen muutoksen toteuttaminen vaativat merkittäviä rakentamisinvestointeja tulevina vuosina.

Tarpeet v. 2030 (sis. paikkavaraukset myös alle 75-v:lle) Ikäystävällinen Kuopio -ohjelman pohjalta

	Tarve 2030	45%. omat	55%. ostot	Tarve 2030	35% omat	65% ostot
Laitoshoido	0-30	0-30	0	0-30	0-30	0
5% Tehostettu palveluasuminen	938	422	516	938	328	610
2% Palvelu	375	169	206	375	131	244

21.05.2019

asuminen						
Yht.	1313	591	722	1313	459	854

Rakentamistarpeissa on huomioitava ikääntymiskehityksen aiheuttamien tarpeiden lisäksi myös laitoshoitokapasiteetin muuttaminen tehostetuksi palveluasumiseksi (115 paikkaa), yksityisen puolen korvaavat tilaratkaisut (vähintään 55 paikkaa), Leväsen ottaminen lyhytaikaisen hoidon käyttöön (45 TePa), vuorohoidon yms. lyhytaikaisen hoidon lisätarpeet (40-80 paikkaa). Em. muutostarpeiden kokonaismäärä on n. 255- 295 paikkaa.

Vertailu, jos oman tuotannon osuus on 35 % tai 45 %

Kun huomioidaan ikääntyminen ja lisätarpeet ja arvioidaan konkreettisella tasolla oman tuotannon osuus vaihtoehtojen välillä (35 %/45%), saadaan yleisnäkymä mitä vaihtoehdot tarkoittavat. Rakentamispaineista on poistettu rakenteilla olevat ja jo päätetyt kohteet.

Oma tuotanto 45 %

Jako 45/55	OMA			Yksityinen tuotanto			
	sis. Pyörön			sis. Männistö Näkinpolku, Aseman seutu			
	Nyt/tulossa	45 %	muutos		Nyt/tulossa	55 %	Muutos
Laitoshoido	115	0-30	-115	Laitoshoido	6	0	-6
Tehostettu palveluasuminen	300	422	122	Tehostettu palveluasuminen	507	516	9
Palveluasuminen	129	169	40	Palveluasuminen	64	206	142
Yht.	584	591	7	Yht.	577	722	145

- Laitoshoidon rakennemuutos toteutetaan. Oman tuotannon volyyymi säilyy entisellään (+7 paikkaa).
- Laitoshoidoa korvaamaan ja palveluasumisen vajeeseen rakennetaan/hankitaan oman tuotannon käyttöön esim. 6 asumisyksikköä a' 27 paikkaa (yht. 162 paikkaa), joista yksi vaativaan dementiahoitoon
- Yksityisten toimijoiden lisätarve 142 paikkaa tavalliseen palveluasumiseen ja tarvittavat korvaavat yksiköt min. 55 paikkaa. Yhteensä 197 paikkaa.
- Lyhytaikaishoidon lisätarpeet 40-80 paikkaa käsitellään erillisenä asiana

Oma tuotanto 35%

Jako 35/55	OMA			Yksityinen tuotanto			
	sis. Pyörön			sis. Männistö Näkinpolku, Aseman seutu			
	Nyt/tulossa	35 %	muutos		Nyt/tulossa	65 %	Muutos

Laitoshoido	115	0-30	-115		Laitoshoido	6	0	-6
Tehotettu palveluasuminen	300	328	28		Tehostettu palveluasuminen	507	610	103
Palveluasuminen	129	131	2		Palveluasuminen	64	244	180
Yht.	544	459	-85		Yht.	577	854	283

- Laitoshoidon rakennemuutos toteutetaan. Oman tuotannon volyyymi pienee 85 paikan verran.
- Oman tuotannon käyttöön uusi n. 30 asukkaan tehostetun palveluasumisen yksikkö
- Yksityisten toimijoiden lisätarve 180 paikkaa tavalliseen palveluasumiseen ja 103 paikkaa tehostettuun palveluasumiseen sekä tarvittavat korvaavat yksiköt min. 55 paikkaa yhteensä 338 paikkaa
- Lyhytaikaishoidon lisätarpeet 40-80 paikkaa käsitellään erillisenä asiana

Kokonaisuudessa huomioon otettavaa

Markkinoiden ja asiakkaiden valinnanvapauden toimivuuden kannalta on eduksi, että kapasiteettia on yli tarpeen. Käytännössä on mahdollista, että asumisyksiköitä syntyy myös markkinaehtoisesti, kaavan niin salliessa, ilman kaupungin välitöntä mukanaoloa.

Tehty linjaus 5% ympärivuorokautisen hoivan peittävydestä on haasteellinen ja on ehdoton minimi. On syytä huomioida, että mikäli tavoitteesta jäädytään 1% eli ympärivuorokautinen hoiva toteutuu 6%:n peittävydellä, se tarkoittaa 187 lisäpaikkaa, mikä käytännössä tarkoittaa 7 (27 paikan) asumisyksikön lisätarvetta.

Suunnittelussa lähdetään siitä, että oman ja yksityisen palvelutuotannon osuudet toteutuvat Ikäystävällinen Kuopio –ohjelman mukaisten palvelujen peittävyystavoitteiden osalta. Tämän tavoitteen ylittävän ns. ylikapasiteetin osalta toimijana on yksityinen sektori.

Lyhytaikaishoidon siirtyessä Leväsen palvelukeskukseen ei kantakaupunkiin jää julkiseen palvelutuotantoon muita kuin Ara-kohteita. Em. näkökulma puoltaa vapaarahoitteisen kohteen rakentamista/hankkimista julkiseen hoivapalvelutuotantoon.

Merkittävä osa uusista asumisyksiköistä on ei-ympärivuorokautisen -hoivan piirissä olevia palveluasumisyksiköitä. Jatkosuunnittelussa erityistä huomiota on syytä kiinnittää siihen miten tämän tarkastelun ulkopuolella olevia palvelutaloympäristöjä tulisi kehittää. Tarkasteltavaksi nousee näkökulma, miten palvelutalot ja palveluasuminen voisivat tukea toiminnallisesti toisiaan siten, että syntyisi asiakkaiden toimintakykyä tukevia ja viihtyisiä elinympäristöjä. Edellä mainittu kehitystyö tukisi kotihoidon toimintaa ja mahdollistaisi ympärivuorokautisen hoivan peittävyden tavoitteellista alentamista.

Oheispalvelujen tuotanto

Oheispalveluilla tarkoitetaan yleisesti asumisen tukipalveluja, joita ovat ravinto- ja pyykkihuolto sekä siivous ja turvapalvelut. Oheispalvelut palveluasumisyksiköihin ovat pääsääntöisesti toteutettuja asumisyksikön omistajan

21.05.2019

tai omistajan sidosyksikön toimesta. Monet oheispalveluista liittyy kiinteästi hoivayksikön arjen toimintaan, minkä takia käytännön arjentoiminnan sujuvuuden varmistamiseksi yksikön oheispalvelutuotanto olisi syytä järjestää koordinoitusti siten, että lähtökohtaisesti yhtä oheispalvelua tuottaa yhdessä yksikössä yksi toimija. Aloitteessa esille nostettu vaihtoehtoinen kiinteistön omistamisesta riippumattoman toimintamallin selvittämistä esitetään edistetävän siten, että asumisyksiköissä tehdään kysely palveluittain nykyisen oheispalvelun toimivuudesta ja saatujen tulosten perusteella käydään tarvittavat keskustelut oheispalvelutuottajien kanssa ja mikäli niissä ei päästä toivottuun tulokseen haetaan tilanteeseen vaihtoehtoisia ratkaisua.

Kiinteistöjen omistaminen

Kaupungin oman hoivapalvelutuotannon osalta pääsääntöisesti tukeudutaan kaupungin sidosyksikön eli Niiralan Kulma Oy:n tuotantoon. Muiden mahdollisten ulkoisten investoreiden osalta linjauksia tehdään palvelualueen ja tilakeskuksen yhteistyönä ja tehdyt linjaukset tuodaan erikseen päätettäväksi. Prosenttitavoitteen sijaan kaupungin ja sen sidosyksikön kiinteistöomistuksen osuutta omassa hoivatuotannossa ehdotetaan tarkasteltavan Niiralan Kulma Oy:n ensisijaisuuden näkökulmasta jatkohankkeiden osalta.

Yhteenvetona ja vastauksena aloitteeseen todetaan

- Hoivatuotannon osalta linjaus oman toiminnan osuudesta 35-45% on edelleen tarkasteltuna hyväksyttävissä ja antaa riittävän toiminnallisen liikkumavaran. Em. tarkastelu tehdään suhteessa tavoitteen mukaiseen palvelurakenteeseen (Ikäystävällinen Kuopio-ohjelma)
- Kiinteistöjen omistamisen suhteen oman tuotannon jatkohankkeissa kaupunki tukeutuu ensisijaisesti Niiralan Kulma Oy:öön. Mahdolliset muut investorit tuodaan erikseen päätettäväksi.
- Oheispalvelujen vaihtoehtoisten toimintatapojen suhteen tehdään erillisselvitys, jonka pohjalta suunnitellaan kehittämistoimenpiteet ja tarvittavat vaihtoehtoiset ratkaisut selvitetään

Vaikutusten arviointi

Esitys

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy edellä olevan selvityksen ja antaa sen vastauksenaan valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

2 2539-2019-1 Aloite 757528_1_1.pdf

Valmistelija

Petri Koponen

Kaija Kokkonen

Hanna Jokinen

Mikko Tapio Korhonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5244

puh. +358 44 718 6407

puh. +358 44 718 3303

puh. +358 44 718 6200

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy kuntoutusjohtajan esityksen.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Laura Meriluoto ehdotti, että vastaus valtuustoaloitteeseen palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että vastausta täsmennetään ja siihen lisätään kustannusvaikutukset sekä asiakkaan että kaupungin näkökulmasta, jotta valtuusto voi päättää linjauksesta oman ja yksityisen omistuksen ja tuotannon suhteessa, kuten valtuustoaloitteessa esitetään.

Jäsen Tanja Kaipainen kannatti Laura Meriluodon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana tehtiin vs. apulaiskaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jolloin asia joudutaan ratkaisemaan äänestämällä. Puheenjohtaja esitti, että asia ratkaistaan nimenhuutoäänestyksellä äänestysluettelon mukaisessa järjestyksessä siten, että ne, jotka kannattavat vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotusta äänestävät ”JAA”, ja ne, jotka kannattavat Laura Meriluodon tekemää kannatettua ehdotusta äänestävät ”EI”. Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotusta kannattivat Neeta Röppänen, Vesa Linnanmäki, Hanna Nevala, Marjatta Parviainen, Olli-Pekka Ryyänen, Ate Savolainen ja Simo Suksi. Laura Meriluodon ehdotusta kannattivat Tanja Airaksinen, Tanja Kaipainen ja Laura Meriluoto. Tyhjää äänesti Esa Pitkänen. Puheenjohtaja totesi, että ”JAA” -ääniä annettiin seitsemän (7), ”EI”-ääniä kolme (3) ja yksi tyhjä (1).

Puheenjohtaja totesi, että äänestyksen tuloksena lautakunnan päätökseksi tuli vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotus.

Palvelumuodon muutos Tervaniityn, Iltatuuli 2:n ja Leväsen asumisyksiköissä

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen Vanhuspalvelujen tukipalvelut

Taustaa ja perustelut

Tervaniitty ja Iltatuuli 2 ovat palveluasumisen yksikköjä Kuopion kaupungin vanhusten asumispalvelussa. Palveluasumisessa asukkaiden hoivantarve ei edellytä ympärivuorokautista hoitajien läsnäoloa. Helmikuussa 2019 Tervaniityssä ja Iltatuuli 2:ssa asuvien ikäihmisten toimintakykyä ja palvelutarvetta arvioitiin yhdessä palveluohjauksen kanssa. Arvioinnin perusteella todettiin, että yhteensä 37 asukkaan (noin puolen) palvelutarve edellytti hoitajien ympärivuorokautista läsnäoloa eli tehostetun palveluasumisen palvelutasoa.

Tervaniityssä ja Iltatuuli 2:ssa asuvien tehostetun palveluasumisen tarpeeseen vastaaminen edellyttää joko asukkaiden muuttamista tehostetun palveluasumisen yksikköön tai Tervaniityn ja Iltatuuli 2:n palvelumuodon kehittämistä niin, että asukkaiden palvelutarve voidaan täyttää nykyisessä asumispaikassa. Vanhuspalvelujen strategisena tavoitteena on välttää tarpeetonta asiakkaan muuttamista palvelutarpeen muuttuessa ja asumispalveluja onkin toteutettu asiakaslähtöisellä yhden portaan asumispalvelulla. Yksiportaisessa asumisessa asuu sekä palveluasumisen että tehostetun palveluasumisen asukkaita. Asiakaskokemukset ovat olleet hyviä. Yksiportaisuus on osoittautunut myös kustannustehokkaaksi palvelutuotannon ja jouhevamman palvelujen järjestämisen näkökulmasta.

Tässä yhteydessä on hyvä tunnistaa, että sekä palveluasumisen että tehostetussa palveluasumisen palvelua odottavien jonotilanne on edelleen haasteellinen ja erityisesti palveluasumisessa paikkoja vapautuu hitaasti. Tervaniityn ja Iltatuuli 2:n palvelumuodon muuttuessa yksiportaiseksi, palveluasumisen paikat vähenevät näin syntyvä vaje tavallisen palveluasumisen paikoissa on perusteltua turvata muuttamalla Leväsen palvelukeskuksen tehostettu palveluasuminen yksiportaiseksi palveluasumiseksi. Kuopion kolmen asumispalveluyksikön muuttaminen yksiportaisiksi yksiköiksi antaa palveluiden järjestämiselle joustavuutta ja tehokkuutta sekä parantaa asukkaan hoidon eheyttä. Kokonaisratkaisu myös turvaa molempien palvelumuotojen tarjonnan nykyisessä kysyntätilanteessa.

Vaikutusten arviointi

Esitys

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen

Tervaniityn, Iltatuuli 2 palveluasumisen yksiköt ja Leväsen tehostetun palveluasumisen yksikkö muutetaan yhden portaan asumispalveluksi. Henkilöstö-

21.05.2019

33 §

mitoitus ja osaaminen määritellään kulloisenkin asukasrakenteen mukaan. Muutoksen kustannusvaikutukset ovat tälle vuodelle noin 214 000 euroa, joka aiheuttaa vastaavan suuruisen paineen vuoden 2019 talousarvion toteutumiselle.

Valmistelija

Kaija Kokkonen

Mikko Tapio Korhonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 6407

puh. +358 44 718 6200

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy kuntoutusjohtajan esityksen.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

§ 34

Asianro 3373/02.02.02/2019

Talouden ja toiminnan raportointi perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueilla

1. Osavuosikatsaus

Palvelualueet ovat laatineet ensimmäisen vuosikolmannesraportin ajalta 1.1. – 30.4.2019.

Osavuosikatsaus sisältää

- palvelualuejohtajan yleiskatsauksen
- asiakkuusjohtajien kommentoinnin toiminnallisten ja määrällisten tavoitteiden toteutumisesta
- talouden toteutumisaraportit

Osavuosikatsaus jaetaan esityslistan liitteenä.

2. Kuukausiraportit ajalta 1.1. – 30.4.2019

Kuukausiraportit jaetaan esityslista liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

- 3 Osavuosikatsaus_Perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueet.pdf
- 4 Perusturvan kuukausiraportti tammi_huhtikuu_2019.pdf
- 5 Terveydenhuollon kuukausiraportti tammi_huhtikuu_2019.pdf

Valmistelija

Pertti Lipponen puh. +358 44 718 6271
Arja Matsi puh. +358 44 718 6118
Kaija Kähkönen puh. +358 44 748 8200
Mari Annika Antikainen puh. +358 44 718 6401
Mikko Tapio Korhonen puh. +358 44 718 6200
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta merkitsee vuoden 2019 ensimmäisen osavuosikatsauksen ajalta 1.1. – 30.4.2019 ja kuukausiraportin ajalta 1.1. – 30.4.2019 tiedoksi.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

§ 35

Asianro 3301/00.02.03/2019

Perusturva- ja terveyslautakunnan kokousajat loppuvuodeksi 2019

Hallintosäännön 131 §:ssä on määräykset toimielinten kokousten ajankohdan ja paikan määrittämisestä seuraavasti:

- Toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan.
- Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.
- Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Vaikutusten arviointi

Valmistelija
Kaija Kähkönen puh. +358 44 748 8200
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta päättää seuraavaa:

- Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa tiistaisin kello 15.00 alkaen. Seminaarit alkavat klo 12.00. Kokoukset ja seminaarit pidetään
27.8.2019 klo 15
24.9.2019 klo 15
22.10.2019 klo 15
19.11.2019 klo 15
17.12.2019 klo 15
- Kokoukset pidetään pääsääntöisesti osoitteessa Tulliportinkatu 17 B, 3 krs, lautakunnan kokoushuoneessa.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

§ 36

Asianro 504/00.02.03/2019

Tiedonantoja

Asia nro

- 6094/2018-4 Itä-Suomen aluehallintoviraston ohjekirje 13.5.2019 ISAVI73769/2019; ISAVI/3770/2019, Varautuminen kesän hellejaksoihin sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä ja kotihoidossa.
- 8058/2018-10 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 9.5.2019 ISAVI/2871/2019, Korvaus hammaslääkärin erikoitumiskoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin ajalta 1.7. - 31.12.2019, 20 316,67 €.
- 8058/2018-9 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 9.5.2019 ISAVI/2872/2019, Korvaus lääkärin yleislääketieteen erityiskoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin ajalta 1.7. - 31.12.2018, 63 531,36 €.
- 3868/2019-1 Itä-Suomen aluehallintoviraston ohjauskirje 18.4.2019 ISAVI/3107/ 2019; ISAVI/3108/2019, Sosiaalipalvelujen piirissä olevien asiakkaiden lääkäripalvelujen tulee aina perustua asiakkaan tarpeisiin.
- 158/2019-86 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 13.5.2019 ISAVI/3096/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, Hieronta ja kehonhuolto Fyysis, Koljonniemenkatu 2, 2. krs, Kuopio.
- 158/2019-85 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 9.5.2019 ISAVI/3690/2019, Yksityisen terveydenhuollon toimipaikan lopettaminen, Medsaco Oy / Fysikaalinen Hoitolaitos Pisara, Niiralankatu 7-9, Kuopio.
- 158/2019-84 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 7.5.2019 ISAVI/2892/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan palvelutoiminnan lopettaminen, Tuusniemen Kuntoutus Ky, Poikkitie 2, Tuusniemi.
- 158/2019-83 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 5.5.2019 ISAVI/3460/2019, Ilmoitus palvelujen tuottajan osoitteen muutoksesta, Terveyspalvelu Verso Oy c/o Pihlajalinna Terveys Oy, Kehräsaari B, Tampere (ent. Riistakatu 19, Iisalmi).
- 158/2019-82 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 7.5.2019 ISAVI/3620/2019, ISAVI/3125/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvan muuttaminen, toimipaikan lisäys, DermatoClinic Oy c/o Suomen Terveystalo Oy, Terveystalo Kuopio, Asemakatu 22-24.
- 158/2019-81 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 30.4.2019 ISAVI/2254/2019, Yksityisen terveydenhuollon toimipaikan lopettaminen, Kuntoutuspoliklinikka Kupoli, Itkonniemenkatu 9, Kuopio ja Suomen aivotutkimus- ja kuntoutuskeskus Neuron, Kortejoen toimintayksikkö, Vehmersalmentie 735, Kortejoki.

21.05.2019

- 158/2019-79 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös ja aloitusilmoitus 3.5.2019 ISAVI/2832/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, Psykoterapiapalvelut Marko Piironen Oy, Niuvantie 4 rakennus 6, Kuopio.
- 158/2019-76 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 30.4.2019 ISAVI/1780/2019, ISAVI/1783/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan osoitteen muutos ja Kotihoito Anun Apu -toimiston osoitteen muutos, Kotihoito Anun Apu -toimisto, Haapaniemenkatu 12 A 9, Kuopio (ent. Helminauha 6, Kuopio).
- 158/2019-75 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 29.4.2019 ISAVI/5931/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvan muuttaminen, toimipaikan ja palvelujen tuottajan osoitteen muutos, Kuopion UrheiluFysio Oy, Käsityökatu 41, Kuopio.
- 158/2019-74 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 29.4.2019 ISAVI/3445/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan palvelutoiminnan lopettaminen, Terveys ja Terapia Ikäheimo Oy, Kauppakatu 39 A, Kuopio.
- 158/2019-73 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 29.4.2019 ISAVI/3220/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvan muuttaminen, toimipaikkojen lisäys ja palvelun tuottajan osoitteen muutos, 4Ward Consulting Oy c/o Terveystalo Kuopio, Asemakatu 22-24, Kuopio ja c/o Mehiläinen Kuopio, Kauppakatu 39 A.
- 5839/2017-4 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 24.4.2019 ISAVI/2073/2019, Ilmoituksenvaraiset yksityiset sosiaalipalvelut, asian raukeaminen, Fileon Oy, Jukkotie 5, Oulu.
- 5764/2017-9 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 15.4.2019 ISAVI/4878/2018, Yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen tuottamista koskevan luvan muuttaminen, toimintayksikön jakaminen, Muurutvirran hoitokoti, vanhukset ja Muurutvirran hoitokoti, kehitysvammaiset, Putaanpolku 1, Muuruvesi.
- 1322/2019-2 Kaavin kunnan tarkastuskertomus 20.2.2019, Vanhustenhuollon ympärivuorokautiset palvelut, Tarkastus-, ohjaus- ja valvontakäynti, Vehkakoti, Vehkalahdentie 519 b, Kaavi.
- 4247/2019-1 Sosiaali- ja terveysministeriön ohje 8.5.2019 Kuntainfo 4/2019, Nuorison terveystodistus poistuu käytöstä.
- 4180/2019-1 Sosiaali- ja terveysministeriön ohje 3.5.2019 Kuntainfo 3/2019, Ihmiskaupan uhrien oikeus erityiseen tukeen ja palveluihin Suomessa.
- 158/2019-80 Valviran päätös 3.5.2019, Dnro V/16952/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, Silmäasema Sairaala Oy, Silmäsaaraala Kuopio, Kauppakatu 39.
- 158/2019-78 Valviran päätös 30.4.2019 Dnro V/13937/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, uusi toimipaikka, Medifamilia Oy, Medifamilia Kuopio Käsityökatu c/o Coronaria Contextia Oy, Coronaria Contextia Kuopio, Käsityökatu 41.

21.05.2019

- 158/2019-77 Valviran päätös 29.4.2019 Dnro V/14895/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, palveluista vastaavat johtajat, Coronaria Terameri Oy, Coronaria Terameri Kuopio, Käsityökatu 41.
- 158/2019-72 Valviran päätös ja aloitusilmoitus 24.4.2019 Dnro V/8744/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, Kasvunpolku Oy, Sepänkatu 9, Kuopio.
- 158/2019-71 Valviran päätös 23.4.2019 Dnro V/10431/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, uusi toimipaikka, KotiHammas Oy, KotiHammas Tikkurila, Vernissakatu 1, Vantaa.
- 158/2019-70 Valviran päätös 17.4.2019 Dnro V/9065/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, toimipaikan laajennus, Vetrea Terveys Oy, Vetrea Neuron Kupoli, Itkonniemenkatu 9, Kuopio.
- 3964/2019-2 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen lausunto 10.5.2019, Lausunto Toiminimi HoivaSet tuottamista yksityisistä sosiaalipalveluista.
- 4531/2018-9 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen lausunto 3.5.2019 Lausunto Provesta Oy Kotisataman asiakasmuutoksesta.
- 6075/2018-7 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen lausunto 18.4.2019, Lausunto Aspa Palvelut Oy:n tuottamista tukiasumisen palveluista Kuopiossa.
- Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalla 11.4. – 14.5.2019.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

6 Viranhaltijapäätökset ajalta 1104_1405_2019

Valmistelija

Kaija Kähkönen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 748 8200

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta merkitsee edellä olevat asiat tiedoksi ja päättää, etteivät ne anna aiheutta enempään toimenpiteisiin ja ettei edellä mainituissa viranhaltijapöytäkirjoissa olevia päätöksiä oteta (otto-oikeus) lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

21.05.2019

Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Perusturva- ja terveyslautakunta (§: t 31 ja 33 §)

Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Perusturva- ja terveyslautakunta

Postiosoite	PL 227, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite	Tulliportinkatu 17 B
Puhelin	017 18 6113
Faksi	017 18 6004
Sähköposti	perusturvajaterveys(at)kuopio.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaan- nista**. Kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston virka-ajan päättymistä tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.